

Så redovisar du rörledningars isolertjocklek i beskrivningen

Nytt för beskrivningar i anslutning till AMA VVS & Kyl 16 är att det inte längre går att redovisa tjockleken på den tekniska isoleringen genom att hänvisa till en serie. I stället ska isolertjockleken för varje rördimension anges i beskrivningen, huvudsakligen genom ett aktivt val som grundar sig på en beräknad energiförlust.

TEXT: EVA ENESTRÖM SCHMIED

Serietabellen för isolertjocklekar med mineralullsisolering har funnits i AMA i olika tappningar sedan AMA 72. Genom AMA VVS & Kyl 16 är trenden bruten. Skälen är flera, men en tungt vägande anledning är att tabellen i många fall visat sig användas på ett sätt som skapat fler frågor än den redovisat svar. I stället för att i ett första steg beräkna energiförlusten i förhållande till isolertjocklek och därefter bestämma vilken serie som är lämplig, har tillvägagångssättet visat sig vara det motsatta. Isolerserier har många gånger valts utan koppling vare sig till mediets eller utrymmets temperatur. Allt högre krav på byggnaders energiprestanda motiverar nu att dimensioneringen av den tekniska isoleringen utförs med större omsorg.

KRAVEN I AMA

Kapitel R i AMA innehåller kravtexter kring de isolervaror som används vid isolering av olika typer av installationer, det vill säga rörledningar, flänsar, kopplingar, ventiler, ventilationskanaler och liknande. Kraven handlar om hur isolering, ytbeklädnader och ångbromsar ska utföras. Det står däremot ingenting om vilken tjocklek isoleringen ska ha eftersom sådana uppgifter hör ihop med förutsättningarna i projektet och är något som projektören ska komma fram till. Uppgifter om isolertjocklekar är däremot en viktig parameter i den tekniska beskrivningen som underlag för

entreprenörens kalkyl och arbete, men också för att byggnaden ska uppfylla de allt högre kraven på att energianvändningen ska vara så låg som möjligt.

SERIETABELLEN – VÄLKÄNT BEGREPP

Serietabellen är ett välkänt begrepp i branschen. Den används i flera olika sammanhang för att på ett enkelt sätt ställa krav på isolertjockleken. Rambeskrivningar för totalentreprenader är ett exempel och Svensk Fjärrvärmes tekniska bestämmelser F:101 Fjärrvärmecentralens utförande och installation ett annat. Där står till exempel: ”Isolering av primärsidan enligt VVS-AMA. Isolertjocklek enligt tabell RB/1, serie 2.”

Skälet har bland annat varit att tabellen på ett smidigt sätt sammanfattar isolertjockleken för mineralullsisolering för de vanligaste rördimensionerna vid samma dimensionerande förutsättningar, något som annars behöver beräknas för varje dimension.

MÅNGA FRÅGOR

Många beställare och projektörer använder förstås serietabellen som den är avsedd, men återkommande frågor till AMA-redaktionen från isoleringsentreprenörer, materialtillverkare och projektörer bekräftar också motsatsen. Man vill till exempel veta vilken serie i AMA VVS & Kyl 12 som motsvaras av serie 40 i VVS AMA 98 och vad serie 1

motsvaras av när man använder rör-i-rör. Eftersom serietabellen inte är en dimensioneringstabell är svaret att isolertjockleken tydligt framgår av dessa tabellers värden. De säger däremot inte om storleken på energiförlusten är rimlig i förhållande till mediets eller utrymmets temperaturer.

REDOVISA ISOLERTJOCKLEKEN

Remissarbetet inför AMA VVS & Kyl 16 har därför lett till att serietabellen utgått ur AMA. I stället måste vald isolertjocklek kopplas till respektive rördimension, exempelvis på det sätt som visas i figur 1. Det går även att redovisa isolertjockleken på andra sätt i en teknisk beskrivning. Huvudsaken är att det handlar om beräknade värden och att de anges för varje rördimension.

VÄGLEDANDE TABELL I RA

En förändring är samtidigt att RA-delen (Råd och anvisningar till AMA VVS & Kyl 16), med råd och anvisningar till projektören, har kompletterats med en vägledande tabell som visar isolertjocklekar med koppling till värmeförluster vid olika rördimensioner för tre skilda isolernivåer. Eftersom tabellen finns i RA, och inte i AMA, är det inte korrekt att hänvisa till den i en beskrivning. Isolertjocklekar angivna per rördimension måste i fortsättningen alltid framgå av beskrivningen om den är upprättad i anslutning till AMA VVS & Kyl 16. ■

